

PODKONICKÝ *Spravodaj*

Ročník XVI.

Číslo 10

Október 2018

Vážení spoluobčania,

končí sa prvé obdobie môjho mandátu, kedy som mohol robiť prácu, ktorá ma naplňala. Milujem ju, robím ju srdcom. S vedomím, že tu po nás niečo ostane pre naše deti. Lepšia a krajšia obec.

Je čas rekapitulovať. Boli to veľmi náročné, ťažké, ale aj úspešné roky. Nekonečné hodiny telefonátov, tony formulárov a papierov. Veľa stretnutí na obecnom úrade, ale aj mimo neho v Bratislave či Banskej Bystrici. Stretávali sme sa na obecných zastupiteľstvách, chodil som medzi vás. Spolu s kolektívom obecného úradu sme sa snažili zveľaďovať našu obec.

Urobilo sa veľa mravenčej práce, podalo sa veľa projektov, získali sme dotácie. O všetkom sme vás pravidelne informovali aj formou článkov v spravodaji. Z významnejších a najväčších projektov spomeniem rekonštrukciu cesty cez dedinu. Zachovali sme základnú školu s materskou školou. Poskytli sme šancu našim nezamestnaným občanom pracovať pre obec cez prechodné obdobie. Zaviedli sme obedy pre starších občanov. Zachovali základnú školu s materskou školou. Dotiahli sme cyklobus do obce. Vysporiadali Kresťanský dom. Zaviedli nový systém odpadového hospodárstva. Získali sme 60 tisíc eur na novú hasičňu. Dostali sme Tatru 148. To je len maličká časť vecí, ktoré sa podarili. Chceme i naďalej pokračovať a zveľaďovať našu obec.

Dnes je naša obec na dobrej ceste na piedestál, kam kedysi patrila. Máme výborne naštartované projekty, máme cieľ a víziu. Ak chceme výsledky, musíme pracovať spoločne. Sám starosta to nedokáže. Budujme tento priestor spoločne.

S vami a pre vás!

*Ing. Michal Vráb
starosta*

PODKONICKÝ SPRAVODAJ - mesačník vydávaný Obecným úradom v Podkoniciach pre svojich občanov.
Redakčná rada: Mgr. Jana Šípková (-jš-), Dušan Koctúr (-dk-), Mgr. Miroslav Spišiak (-ms-), Martin Halaj (-mh-).

Vychádza vždy do 10. dňa v mesiaci.

REKONŠTRUKCIA CHODNÍKA

Práce na rekonštrukcii chodníkov sa pomaly blížia k zdarnému koncu a táto časť obce naberá nový elegantnejší vzhľad. Prispeli k tomu aj občania zo susedných nehnuteľností, ktorí si tiež dali upraviť vjazdy a priedomie do jednotného šatu. Ďakujeme všetkým, ktorí spolupracovali a všetkým, ktorí sa trpezlivo preniesli cez obmedzenia a úskalia, ktoré práce na chodníkoch priniesli.

V rámci chodníkov bol upravený aj priestor pred kultúrnym domom, kde je vytvorená pojazdná dláždená plocha, slúžiaca aj ako chodník aj plocha na parkovanie. Ostatné chodníky sú dimenzované, len ako pochôdzne plochy, teda sú určené /okrem vjazdov/ len pre chodcov, **nie na parkovanie**.

Popri rekonštrukcii chodníkov sa (ako práce navyše) skultúrnilo aj autobusové zastávky a zlepšilo sa aj odvodnenie hlavnej cesty a ulice „Poza páleníčku“ osadením vtokových vpustí. V rámci stavby bude ešte osadený dláždený odvodňovací žľab popri ceste v úseku od mosta „Pred Javorov“ po vjazd k domu č. 316.

Jediné, čo nám z našich plánov nevyšlo je výmena pravostranného verejného vodovodu v úseku od strednej zastávky po obecný úrad. Niektorí sa pýtate: „**Prečo nie je vodovod vymenený?**“

K objasneniu uvediem, že výmena vodovodu závisí od rozhodnutí jeho vlastníka a správcu – teda ľudovo povedané od „vodárov“, ktorí musia jeho výmenu financovať. Už v r. 2017 prebehlo 5 stretnutí so zástupcami StVPŠ aj StVS, ktorí nám ešte na pracovnom stretnutí v októbri 2017 prisľúbili rekonštrukciu pravostranného vodovodu v dĺžke 160 m. Na prvom pracovnom stretnutí v r. 2018 /27.3.2018/ nám oznámili, že dokončia len výmenu ľavostranného vodovodu, nakoľko rekonštrukcia pravej strany sa nedostala do plánu investícií. Po viacerých intervenciách starostu u najvyšších predstaviteľov „vodárov“ koncom mája súhlasili s výmenou potrubia s tým, že oni budú financovať a realizovať len materiál a práce na montáži potrubia vodovodu a 9-tich prípojok, a všetky ostatné práce /výkopy, zásypy a hutnenia/ má financovať obec. Starší občania si ešte pamätajú otvorený potok a vedia, že jeho zatrubnenie ide tesne popri plotoch predzáhrad, teda, že pod chodníkom je veľmi obmedzený priestor pre uloženie vodovodného potrubia, ktoré musí spĺňať určité normy a odstupové vzdialenosti od ostatných inžinierskych sietí. Pri vytýčení sietí sa zistilo, že presne v tomto priestore je uložený telekomunikačný kábel Slovak Telekomu a ten znemožňuje uloženie potrubia do tohto priestoru. Zástupca Telekomu súhlasil s jeho prekládkou len za podmienky, že jeho prekládku vrátane vypracovania projektovej dokumentácie a vybavenia stavebného povolenia bude financovať obec. To by znamenalo ďalšie nemalé financie a odklad termínu ukončenia chodníkov do nedohľadna. Stále sme sa nevzdávali

a hľadali ďalšie možnosti realizácie vodovodu – navrhli sme zavesenie vodovodného potrubia do betónovej rúry potoka, no toto riešenie zástupcovia StVPS na jednaní 16.8. zamietli. A to bola posledná bodka za víziou nového vodovodného potrubia.

Keďže v budúcnosti je v obci potreba rekonštruovať miestne komunikácie, pod ktorými sú uložené staré vodovodné potrubia, už tento rok sme zaslali na StVS požiadavku o zaradenie výmeny vodovodu v Podkoniciach do ich plánu investícií na roky 2019 až 2021, aby sa vymenili pred opravami komunikácií.

Anna Stajančová

VEĽKOKAPACITNÉ KONTAJNERY

Každoročné čistenie našej obce bude prebiehať **od 8. októbra do 19. októbra 2018**. V tomto čase budú pristavené veľkokapacitné kontajnery na tých istých miestach ako každý rok.

VÝSTAVBA NA NIVE - STRETNUTIE OBČANOV

Koncom októbra plánujeme poskytnúť nové informácie k plánovanej výstavbe nových rodinných domov na Nive. O dátume stretnutia vás budeme informovať. Zúčastní sa ho aj zástupca z Okresného úradu v Banskej Bystrici, odbor pozemkový a tiež právny zástupca.

ZBER ELEKTROODPADU

Elektroodpad zbierame **od stredy 3. októbra do 31. októbra 2018** v priestoroch pred hašičnou. Tu vždy v stredu od 17.00 do 18.00 hodiny od vás preberie pracovník obce elektroodpad. Rovnako aj v sobotu od 8.30 do 9.30 hodiny.

WEBKAMERA PLEŠE

Po dvoch rokoch sa nám podarilo znovu oživiť webkameru na Plešiach. Nová webová kamera má 14 dňový archív a je širokouhlá - záber je väčší ako na tej v minulosti. Na kamere sa zobrazujú aj údaje z meteorostanice. Môžete tak sledovať údaje o teplote, zrážkach či vlhkosti. Kamera bola poskytnutá pre našu obec zadarmo za účelom prezentácie. Odkaz na ňu nájdete na webe podkonice.sk alebo priamo na www.plese.panoramatis.com

ZIMNÁ ÚDRŽA A PARKOVANIE V ZIME

Blíži sa zima a stojíme pred každoročným problémom parkovania na ceste. Poprosíme vás, aby ste svojich motorových pomocníkov parkovali vo svojich dvoroch. Poslednú sezónu sme v prvý týždeň plúženia v našej dedine mali veľký problém v starej

dedine, kde bolo viac áut ako rok predtým. Rovnako na Hôrke a na Novej ulici. Buďme k sebe ohľaduplní, aby sa nestalo, že sa ráno zobudíme a naša ulica nebude preplúžená. Pluh musí mať určitú rýchlosť a ak mu bráni odparkované auto na ceste, buď neprejde alebo nepreplúži. Potom nastáva problém, že vám nemôžeme vyviezť odpad alebo nepríde k vám ani sanitka a podobne.

HORÚCI POPOL V KUKANÁDOBÁCH

V zimnom čase sa každoročne opakuje, že v niektorých kukanádobách sa nachádza horúci popol. V tomto prípade kukanádoba nebude vyvezená. Viackrát sa už stalo, že sa vďaka horúcemu popolu zapálilo auto. Dbajme prosím na bezpečnosť.

OZNÁMENIE VLASTNÍKOM PSOV

Obec Podkonice v súlade s § 19 ods.11 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov **oznamuje vlastníkovi psa/psov chovaného/chovaných na území Slovenskej republiky povinnosť:**

- **zabezpečiť trvalé označenie psa/psov** podľa § 19 odseku 9 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov **transpondérom** (mikročip), pred prvou zmenou vlastníka psa, najneskôr však do 12 týždňov veku
- a uviesť identifikačné údaje psa a údaje o vlastníkovi psa v centrálnom registri spoločenských zvierat

Vlastník psa narodeného do 31. augusta 2018 je povinný zabezpečiť trvalé označenie psa podľa § 19 ods. 9 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov v prechodnom období - najneskôr do 31. októbra 2019; to sa nevzťahuje na psa narodeného do 31. augusta 2018, ktorý sa uvádza na trh, prevádza do vlastníctva alebo držby inej osoby, umiestňuje sa do karanténnej stanice alebo útulku pre zvieratá.

Podľa § 19 ods. 8 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov označiť zviera transpondérom môže len súkromný veterinárny lekár. Za trvalé označenie psa podľa § 19 odseku 9 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov je súkromný veterinárny lekár oprávnený požadovať úhradu najviac 10 eur, ktorú u psov narodených do 31. októbra 2019, vlastníkom ktorých je osoba v hmotnej núdzi alebo poberateľ minimálneho dôchodku, uhradí štát.

Podľa § 48 ods.1 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov orgán veterinárnej správy uloží fyzickej osobe pokutu 50 eur, ak nezabezpečí na svoje náklady trvalé označenie psa podľa § 19 ods. 9.

Vážení čitatelia,

máme tu predvolebný mesiac a bohužiaľ sme svedkami neľútostnej kampane, ktorá vlastne len kopíruje stav a politickú situáciu na našom Slovensku.

Mám potrebu vyjadriť sa ako člen redakčnej rady. Redakčná rada i samotný spravodaj sa stali akýmsi prostredníkom medzi dlhotrvajúcim sporom starostu a poslancov. Všetci určite viete, o čo sa jedná. Akékoľvek detaily sú zbytočné. A je jasné, že každá minca má dve strany.

Problém je v tom, že som unavená (a nie som jediná) zo zákulisných praktík, ako aj zo správania starostu i pánov poslancov. Áno, nebojím sa povedať, že aj pán starosta v niektorých veciach pochybil, ale aj veľa urobil. A tu je ten rozdiel, páni poslanci. Vy sa oháňate hlasom ľudu, ale myslím, že hlas ľudu je vám zd'aleka ukradnutý.

Páni poslanci, hovoríte, že chcete len informovať občanov. V poriadku. Je to vaše právo. Ale prečo, prečo až teraz? Prečo ste nereagovali v ten daný moment. Prečo celé štyri roky sedíte a nedávate spätnú väzbu? Prečo silíte všetko až teraz? Prečo ste neprispievali do každého čísla spravodaja: čo sa podarilo, čo sa nepodarilo, s čím ste alebo nie ste spokojní atď. A ten priestor tu bol, keďže poslanec bol zároveň aj šéfredaktorom a mal dokonalý prehľad, čo sa deje na obecných zastupiteľstvách.

Ja ako šéfredaktor, potrebujem udržať rovnováhu. A v tomto sú zajedno aj členovia redakčnej rady. Nemôžeme zaplaviť noviny obvineniami bez vyjadrenia sa druhej strany. To sa nerobí ani v najlepších novinách. Na druhej strane, nie sme investigatívni novinári, aby sme mesiace či roky skúmali, kto, kde a s kým. Keď vás slušne upozorníme (s ohľadom aj na čitateľov), že počet strán je limitovaný, tak to hneď beriete ako útok, že vám znemožňujeme sa vyjadriť.

Redakčná rada sa ocitla niekde v strede, kde jedni chcú stále dookola prepierať XY podozrení, druhý sa nevyjadruje. Páni, toto nie je v poriadku! Pán starosta, komunikovať treba! Páni poslanci, spravodaj nie je diskusné fórum a my – redakčná rada, nie sme filter pre vaše spory – kto z koho! Radi uvítame vaše príspevky, ale prosíme, konštruktívne, jasne, stručne a bez narážok medzi riadkami.

Pri zbieraní podpisov na moju kandidatúru za poslanca do obecného zastupiteľstva sa ma opýtali, aký mám program, čo chcem urobiť. Môžem povedať len jedno – hovoriť pravdu, neschovávať sa za niekoho, len preto, aby som bola s každým za dobre. Ja totiž nemám problém povedať, čo si myslím. Nie som „ovečka“. Mám vlastný názor a ten aj poviem. Keď sa veci riešia, treba komunikovať, treba sa zhovárať, nie sa dvíhať zo stoličiek a odchádzať alebo mlčať. Však pán starosta, však páni poslanci!

Janka Šípka Šípková

SEPTEMBER V ŠKOLE

Po dlhých letných prázdninách plných nových zážitkov a skúseností, naša škola opäť otvorila svoje brány a my sme privítali našich žiakov v novom školskom roku 2018/2019. V tomto školskom roku do našej školy po prvýkrát zavítali aj noví prváci – Miško Donoval, Gabko Homola, Terezka Kostúrová a Peťko Polóny. Naším prváčikom prajeme veľa chuti a usilovnosti v plnení nových školských úloh.

S prváčikmi, ktorí nám pribudli našu školu navštevuje spolu 30 žiakov.

So školou svoje brány otvorila aj škôlka. Víťame v nej nových škôlkarov, ktorí si už určite našli svojich nových kamarátov a dúfame, že budú do škôlky chodiť vždy s radosťou a chuťou. V tomto školskom roku je zapísaných 22 detí.

V úvode školského roka nás potešila správa, že po dlhom a usilovnom boji s konkurenčnou školou v Sielnici sme vďaka podpore rodičov, rodinných príslušníkov, ale aj občanov Podkoníc vyhrali v súťaži O2 – Dobrá vec - Športová akadémia Mateja Tótha. Ide o športový krúžok, ktorý je určený pre vybraných 20 žiakov školy, teda výber to bol náročný, ale podmienky spĺňať musíme aj my. Tréningy majú žiaci 2x do týždňa so svojimi učiteľkami. Vyhraný grant nám prišiel odovzdať 17. septembra osobne pán Matej Tóth, náš úspešný športovec venujúci sa chôdzi na 20 km a 50 km, olympijský víťaz z Ria de Janeiro 2016, s ktorým mali naši žiaci besedu. Porozprával nám o svojej ceste, o tom, prečo sa stal športovcom, ale tiež odpovedal na naše zvedavé otázky. Aj touto cestou sa mu chceme poďakovať za čas, ktorý s nami strávil.

22. septembra sa naši štvrtáci zúčastnili akcie Bábkarská Bystrica, kde v divadelnom šapite pod Pamätníkom SNP vystupovali so svojim úspešným divadlom Môj brat a strašidlá. Po dlhšom čase si tak opäť pripomenuli svoje úlohy, oprášili kostýmy a s nadšením sa vybrali reprezentovať našu školu a svoju prácu a úsilie vynaložené v nacvičovaní. Ich výstup bol ocenený hlasným potleskom a už teraz sa všetci tešia na nové divadielko, ktoré budú nacvičovať v tomto školskom roku.

Bc. Tatiana Šagátová

ŠIESTY PANEL – CHATA PLEŠE

CHATA PLEŠE

Ľudia sa vždy chceli spolu stretávať, užívať si spoločné chvíle, vzájomnosť, zábavu i športové aktivity, a tak vznikla myšlienka na výstavbu dedinskej chaty. Písal sa rok 1967. Hlavnými organizátormi prác bol Ing. Ondrej Turčan, Ing. Ľudovít Flaška, Stanislav Turčan a partia zapálených Podkoničanov okolo nich. Spočiatku mala chata stáť na mieste, ktoré sa volá Špania. Pre nedostatok vody v danej oblasti sa však neskôr od tohto miesta upustilo. Hľadálo sa iné miesto. Výber padol na časť Chladnica. Miesto, kadiaľ dnes ide vysoké napätie. Hoci sa tam navozil už aj piesok, predsa len sa po čase organizačný výbor predvídavo zhodol, že ak sa pri chate raz rozhodnú stavať vlek, bude tam preň málo miesta. Padol teda definitívny ortieľ. Vybralo sa tretie, skutočne majestátne miesto - Pleše. Miesto s prekrásnym okolím a príľahlým svahom vhodným na lyžiarske i turistické účely, z ktorého obdivuhodné výhľady na okolité panorámy kopcov, nenechajú ľahostajným nikoho z nás. Chata tu skutočne stojí a dodnes plní svoju úlohu. Pretože aj po toľkých rokoch je miestom, ktoré obyvateľom i turistom ponúka možnosť tráviť tu spoločné chvíle.

CHATKY

Areál obecnej chaty v časti Pleše tvoria aj štyri chatky, ktoré majú svoj príbeh rovnako ako ich murovaná veľká sestra, spojený s odhodlaním vtedajších obyvateľov postaviť sa k veci zodpovedne aj na úkor vlastného pohodlia. Dodávka chatiek putovala až z Oravy. Vlacom na železničnú stanicu do Slovenskej Ľupče. Bol však Štedrý deň. Vtedy sa šikovní chlapi museli zobrať od štedrovečerného stola a namiesto užívania si vianočnej rodinnej pohody vykladali z vozňov chatky a prekladali ich na autá. Hrozilo, že ak tak nespravia, vlak sa vráti naspať a chatky ostanú nevyložené.

Tri chatky boli financované vďaka Okresnému výboru Československého zväzu telesnej výchovy. Štvrtá bola postavená z vlastného rozpočtu TJ Tatran Podkonice.

Komunálne voľby na Slovensku sa budú konať **10. novembra 2018.**

ZOZNAM ZAREGISTROVANÝCH KANDIDÁTOV pre voľby starostu Obce Podkonice.

Obec Podkonice uverejňuje podľa § 178 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby starostu obce:

Poradové číslo, meno, priezvisko, titul, vek, zamestnanie, názov politickej strany
Kandidáti sa uvedú v abecednom poradí podľa priezviska.

- 1. Ivan Barla, JUDr., Ing., 53 r., manažér,
Kresťanskodemokratické hnutie, Sme rodina - Boris Kollár***
- 2. Michal Vráb, Ing., 37 r., starosta, nezávislý kandidát***

VO VOLEBNOM OBVODE SA VOLÍ 1 STAROSTA.

ZOZNAM ZAREGISTROVANÝCH KANDIDÁTOV pre voľby do Obecného zastupiteľstva v Podkoniciach.

Obec Podkonice uverejňuje podľa § 173 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby do obecného zastupiteľstva podľa jednotlivých volebných obvodov.

Volebný obvod č. 1

Poradové číslo, meno, priezvisko, titul, vek, zamestnanie, názov politickej strany
Kandidáti sa uvedú v abecednom poradí podľa priezviska.

- 1. Ivan Barla, JUDr., Ing.,** 53 r., manažér, *Kresťanskodemokratické hnutie*
- 2. Juraj Barla, Mgr.,** 36 r., štátny zamestnanec, *Kresťanskodemokratické hnutie*
- 3. Michal Barla,** 35 r., technik, *Sme rodina – Boris Kollár*
- 4. Miroslava Barlová,** 41 r., administratívny pracovník,
Kresťanskodemokratické hnutie
- 5. Miroslav Čunderlík, Ing.,** 41 r., obchodný manažér,
Kresťanskodemokratické hnutie
- 6. Patrik Hlinka,** 43 r., elektrikár, *Kresťanskodemokratické hnutie*
- 7. Kristína Homolová, PhDr.,** 34 r., učiteľka, *nezávislý kandidát*
- 8. Ľuboš Hošala, Ing.,** 50 r., softvérový analytik, *Občianska konzervatívna strana*
- 9. Tomáš Kmeť, Mgr.,** 42 r., Polícia SR, *Smer – sociálna demokracia*
- 10. Dušan Koctúr,** 39 r., vedúci pracovník tech. úseku,
Kresťanskodemokratické hnutie
- 11. Ivan Kostúr,** 44 r., organizátor, *Komunistická strana Slovenska*
- 12. Jaroslav Kostúr, Ing.,** 38 r., technik v automobilovom priemysle,
Kresťanskodemokratické hnutie
- 13. Oliver Očenáš, JUDr.,** 39 r., právnik, *Sme rodina – Boris Kollár*
- 14. Anna Pasiarová,** 65 r., dôchodkyňa, *Slovenská národná strana*
- 15. Jozef Slobodník,** 50 r., technik, *Sme rodina – Boris Kollár*
- 16. Peter Slobodník,** 51 r., manažér, *Sme rodina – Boris Kollár*
- 17. Anna Stajančová, Ing.,** 60 r., administratívny pracovník,
Slovenská národná strana
- 18. Jana Šípková, Mgr.,** 42 r., asistent zákaznickeho servisu, *nezávislý kandidát*
- 19. Michal Vráb, Ing.,** 37 r., starosta, *nezávislý kandidát*

VO VOLEBNOM OBVODE SA VOĽÍ 7 POSLANCOV.

1

JUDr., Ing. Ivan BARLA

53 rokov, manažér

**Kresťanskodemokratické hnutie,
Sme rodina - Boris Kollár**

Milí Podkoničania, pre kandidatúru na starostu obce som sa rozhodol na základe vyslovenej podpory od viacerých ľudí, ktorí poznajú moju prácu poslanca počas posledných 8 rokov. Mojou snahou vždy bolo ustrážiť verejné financie, ktoré patria všetkým občanom a využiť ich rozumne pre dobro Podkonic. Verím, že môj program osloví väčšinu z vás, mojich spolurodákov, ale aj neskôr prisťahovaných, teda všetkých Podkoničanov.

Moje priority sú nasledovné:

1. vrátiť správu nad obecnými peniazmi obecnému zastupiteľstvu a ľuďom z Podkonic,
2. vrátiť pojmu transparentnosť správny význam, zverejňovať všetky platné zmluvy, faktúry, spolu s programom starostu na obecnej stránke, nezatajovať informácie,
3. vrátiť sa k diskusii ako základnému nástroju na výmenu názorov a progresu, dodržiavaniu zákonnosti a všade rešpektovaných princípov miestnej samosprávy,
4. navrátiť obecnému majetku také postavenie, aby bol generátorom financií do rozpočtu (napr. vodovod, kanalizácia, ČOV), podkoničká voda - najdrahšia na Slovensku, prečo?

Tieto priority majú viesť aj k uskutočňovaniu jednotlivých cieľov:

- starostlivosť o malých a mladých úzkou spolupracou so školou, rozvoj areálu ZŠ s MŠ -
- starostlivosť o starších vybudovaním denného stacionára s víziou výstavby penziónu pre dôchodcov združením financií aj z mimorozpočtových zdrojov (MR, VÚC, MPSVR, EÚ, ...)
- vysporiadať všetky pozemky pod obecným majetkom (ihriško, Chata Pleše, pálenica...) a následné dobudovanie alebo rekonštrukcia objektov vo vlastníctve obce, MF ihriško
- prehĺbiť vzťah s organizáciami a spoločnosťami pôsobiacim v rámci obce, najmä s farnosťou, ako dôležitou autoritou s u nás hlbokými koreňmi, urbárom, poľnohosp. družstvom, futbalistami a inými športovcami, hasičmi a tretím sektorom,
- rozšíriť pokrytie vysokorychlostným internetom pre väčšinu obyvateľov - forma PPP proj. dbať na efektívne hospodárenie s obecným majetkom (obecné autá, vykurovanie...),
- zhodnotiť efektívnosť pracovníkov na obecnej úrade a optimálne prerozdeliť ich činnosť,
- vrátiť sa k reálnej práci, vážiť si a efektívne využívať všetky financie,
- spracovať plán rozvoja obce na základe reálnych potrieb občanov,
- Európske peniaze využiť len na projekty, ktoré obci prinesú preukázateľné benefity.

Už teraz môžem všetkým sľúbiť, že v prípade môjho zvolenia, budem vo svojej funkcii poberať len základný plat a nebudem nikdy požadovať o jeho zvýšenie. Navyše z platu vytvorím "richtársky fond" na úrovni 10% z čistého príjmu, ktorý sa použije na aktivity pre školákov a sociálne veci.

Je dôležité, kto sa stane starostom, ale je podstatné aj to, aby boli zvolení hlavne takí poslanci, ktorí by po pochopení svojich kompetencií, mohli veci ovplyvňovať. V našej koalícii (KDH a Sme rodina) je dostatok schopných kandidátov, ktorým dôverujem. Len spoločným zánietením, hovorovým si pravdy a diskusiou dokážeme Podkonice urobiť lepšie.

Vyzývam súčasného starostu obce, aby usporiadal pred voľbami verejnú diskusiu s kandidátmi (aj na poslancov), kde môže prebehnúť otvorená diskusia k bodom, ktoré aktuálne rezonujú v obci.

Želám voličom slobodnú a uváženu voľbu, pravda sa vždy ukáže, niekedy neskôr, ale predsa.

Ivan Barla

2

Ing. Michal Vráb

**37 rokov, starosta
nezávislý kandidát**

Milí Podkoničania,

mnoho z vás mi vyjadriło svojim podpisom dôveru pre opätovnú kandidatúru na starostu obce. Je to pre mňa veľký záväzok. Dúfam, že ak sa mi podarí obhájiť vo voľbách mandát starostu, tak budem môcť nadviazať na to dobré z posledných rokov. Pred štyrmi rokmi som ako hlavné problémy Podkoníc vyzdvihol tri oblasti: prvú čistá a transparentná obec, druhú trvalo udržateľný rozvoj a tretiu podpora cestovného ruchu.

Obecný úrad je otvorenejší viac ako kedykoľvek v histórii. Problém s novou výstavbou sme posunuli, nový územný plán je schválený, ale k výstavbe je ešte ďaleko. V budúcom období to bude kľúčová vec. Podkonice nesmú začať vymierať. Bez nových domov nebudú deti, bez detí nebude školy, bez školy nebude živá obec. Chcem a budem usilovať o to, aby nás Podkoničanov za štyri roky bolo viac ako 1000!

Z investícií, ktoré je vidieť spomeniem novú cestu a chodníky, nové vodovodné potrubie, opravy budov, kamerový systém a mnohé iné. Ja som najviac hrdý, že sa nám podarilo v tomto volebnom období zachrániť, naštartovať a znovu rozbehnúť našu školu. Nesmieme však zaspáť na vavrínoch. Ďalej treba hľadať spôsob pre prepojenie obce a školy. Okrem starostlivosti o našich najmladších je potrebné myslieť aj na generáciu našich najstarších. Budem hľadať možnosti ako prispieť k tomu, aby Podkonice boli najkrajším miestom pre život a aby Podkoničania mohli žiť svoj život až do konca v našej krásnej obci.

Zmeny v oblasti cestovného ruchu nastali, ale čaká nás ešte dlhá cesta. Mojm cieľom už nebude prinášanie nových a ďalších aktivít, ale snaha o prepojenie existujúcich. Potrebujeme dotiahnuť majetkové vysporiadanie pozemkov pod Chatou na Plešiach. Uvažovať o vybudovaní miesta pre starších občanov (napr. aj na Plešiach alebo v Kresťanskom dome). Potrebujeme prepojiť aktivity v obci tak, aby návštevník Tonkovičových slavností u nás v obci prespal a druhý deň vyrazil na Pleše. Alebo ten, čo príde cyklobusom na Donovaly, aby sa vrátil k nám, lebo Podkonice sú obec s dušou a nie továreň na turizmus.

S vami a pre vás!

Ing. Michal Vráb

NAŠA PÚŤ DO POĽSKA

V dňoch **21. – 22. septembra 2018** naša Farnosť Podkonice usporiadala púť do Poľska. Púte sa zúčastnilo 26 farníkov z Podkoníc a dvaja sympatickí manželia z Makova, ktorí sa k nám pridali. Púť nám zastrešila cestovná kancelária Awertravel s.r.o., s ktorou už „tradične“ putujeme od roku 2013, keď sme navštívili Svätú zem, v roku 2014 Medžugorie a v roku 2015 Mexiko.

Tohtoročná púť bola zameraná na návštevu **Wadowíc**, kde sme navštívili Baziliku Obetovania najsvätejšej Panny Márie. Tu bol sv. Ján Pavol II. ako dieťa pokrstený a kostol navštevoval počas svojho života v rodnom mestečku. Mali sme možnosť stáť a pomodliť sa pri autentickej krstiteľnici. V Bazilike sme mali súkromnú sv. omšu, čo len umocnilo duchovný zážitok návštevy tohto sakrálneho miesta. V blízkosti baziliky sa nachádza rodný dom Jána Pavla II, ktorý v súčasnosti slúži ako múzeum a sprístupnený je návštevníkom, ktorí tak majú možnosť nahliadnuť do života tohto svätého pápeža, ktorý bol a bude nám, Slovákom, vždy veľmi blízky. V neďalekej cukrárni sme ochutnali aj typický wadowický zákusok – „pápežskú krémešku.“ Vo Wadowiciach sme strávili noc v pohodlí karmelitánskeho kláštora (Dom Rekolekcyjno-Pielgrzymkowy), kde sme sa spoločne navečerali a naraňajkovali.

Prvý deň púte bol spojený aj s návštevou **koncentračného tábora v Osvienčime** – jeho obidvoch častí: Auschwitz I (Osvienčim) a Birkenau (Brezinka). Výhodou bola slovensky hovoriaca sprievodkyňa, ktorá pútavým a často krát aj dojímavým spôsobom priblížila osudy obetí nacizmu a zverstvá páchané na Židoch a nevinných mužoch, ženách a deťoch. Možno sa návšteva tohto miesta, kde sa udialo toľko zla a neľudského zaobchádzania zdá pre mnohých ťažká a nepríjemná, ale tento tábor má navždy pripomínať skutočnosť toho, ako zlo – najväčší nepriateľ človeka a s ním spojená túžba po moci, vedia zapríčiniť nadľudské utrpenie a smrť státisícim nevinných ľudí, ktorí boli oklamaní, ponížení, zbavení ľudských práv, dôstojnosti, slobody a nakoniec vlastného života. Práve zlo a jeho podstata má byť pre nás, kresťanov, príčinou na zamyslenie a na boj proti nemu, pretože ono je prítomné vo svete aj dnes, hoci v rôznych iných podobách. V máji r. 2002 sprístupnilo Múzeum SNP v Štátnom múzeu Auschwitz-Birkenau v Osvienčime (prízemie bloku 16) stálu Slovenskú národnú expozíciu **Tragédia slovenských Židov**, ktorú sme mali možnosť navštíviť aj my.

Hlavným cieľom tejto expozície je poskytnúť návštevníkom historicky objektívny pohľad na genézu a priebeh holokaustu na Slovensku v rokoch druhej svetovej vojny. Na niekoľkoročnej príprave expozície pracovala aj naša farníčka - podkoničanka pani Mária Čemanová, pričom dva roky sa podieľala na bádateľskom výskume zameranom na deti. Táto príprava si vyžadovala aj jej osobný pobyt v tábore v Osvienčime.

Druhý deň púte bol spojený s kráľovským mestom **Krakovom** a zároveň miestom, ktoré bolo desaťročia späť so životom Karola Wojtylu. V dopoludňajších hodinách sme prešli „Kráľovskou cestou“ na Hlavné námestie - Rynek Główny, ktoré je rozlohou najväčším stredovekým námestím strednej Európy. Uprostred námestia sa nachádza renesančná budova Sukiennice, ktorá plnila funkciu tržnice so súknom. Dnes tam nájdeme tržnicu s rozmanitými obchodíkmi, ktoré sme tiež navštívili. Na rohu námestia sa nachádza Kostol Nanebovzatia Panny Márie (Bazylika Mariacka), ktorý je symbolom poľskej architektúry a pýši sa impozantným interiérom s jedinečným vyrezávaným dreveným gotickým oltárom Panny Márie, ktorého autorom bol nemecký sochár Veit Stoss. Žiaľ, kvôli údržbe alebo rekonštrukcii bol oltár zahalený a nemohli sme vidieť tento majstrovský kúsok. Mali sme však možnosť vypočuť si z vonkajšej veže „hajnala,“ ktorý v pravidelných intervaloch trúbi z veže kostola. Potom sme sa presunuli na kráľovský hrad Wawel týčiaci sa nad ľavým brehom rieky Visla, kde sme si prezreli interiér Katedrály sv. Stanislava a Václava a kráľovské nádvorie.

Popoludní sme sa presunuli do mestskej časti **Lagiewniki** - centra apoštolátu Božieho milosrdenstva, kde v kláštore Matky Božieho milosrdenstva žila sv. Faustína, prostredníctvom ktorej sa svet zoznámil s odkazom Ježiša Krista o Božom milosrdenstve. Najprv sme navštívili Sanktuárium sv. Jána Pavla II. Jeho vnútro je zdobené krásnymi mozaikovými obrazmi, vystavená je tam autentická biela reverenda s krvavými škvrnami, ktorú mal pápež Ján Pavol II. oblečenú, keď na neho dňa 13.5.1981 útočil na Svätopeterskom námestí turecký atentátnik Mehmet Ali Ağca. V sanktuáriu sa uchováva k úcte aj náhrobná biela kamenná platňa, ktorou bol prikrýty

hrob Sv. Otca Jána Pavla II. nachádzajúci sa po jeho smrti v dolných kryptách Baziliky sv. Petra až do jeho blahorečenia uskutočneného dňa 1.5.2011. Následne boli jeho pozostatky prenesené do novej hrobky, ktorá sa nachádza v chrámovej časti Baziliky sv. Petra v kaplnke sv. Sebastiana napravo pri vchode do baziliky. Ján Pavol II. bol dňa 27.4.2014 svätorečený spolu s pápežom Jánom XXIII. V slovenskej kaplnke Sanktuária Božieho milosrdenstva sme mali súkromnú sv. omšu a po nej sme sa v kláštornej kaplnke zúčastnili spoločnej medzinárodnej modlitby Korunky Božieho milosrdenstva, kde je umiestnený milostivý obraz a nachádza sa tam aj hrob sv. Faustíny.

Pán Boh zaplať za túto púť!

Vladimíra Turčanová

A AKO TO PREŽÍVALI PÚTNICI?

„Ďakujem, za príležitosť, že som mohla v kolektíve priateľov prejsť túto púť, zažiť jedinečnú atmosféru, mať možnosť objaviť, zamyslieť sa, vidieť, prežiť, spoločne sa pomodliť a navzájom sa povzbudiť. Ako z každej púte, aj z tejto som si doniesla nespočetné množstvo zážitkov. Medzi tie najlepšie patria: Múzeum sv. Jána Pavla II. v jeho rodnom dome vo Wadowiciach, slnečné hodiny a nápis na nich: „Čas uteká večnosť čaká“ (CZAS UCIEKA WIECZNOŚĆ CZEKA), Centrum Jána Pavla II. v Krakove, kde je uložená zakrvavená pápežská sutana, ktorú mal na sebe v čase atentátu, sv. omša v slovenskej kaplnke Sedembolestnej Panny Márie, modlitba Korunky Božieho milosrdenstva v Sanktuáriu v Lagiewnikoch.“

Katarína Hošalová

„I ja ako správca farnosti chcem poďakovať za povzbudivé zážitky, ktoré sme mali možnosť zažiť. Počas našich sv. omší sme sa modlili i za všetkých Podkonicičanov, aby sme vedeli svoje životy spájať s Pánom Bohom a nemali núdzu o milosrdenstvo, keď ho naši blížni potrebujú. Verím, že i v budúcnosti budeme mať možnosť putovať na ďalšie miesta. Na záver ešte veľká vďaka všetkým, ktorí sa podieľali na organizácii i samotných modlitbách.“

Miroslav Spišiak
správca farnosti

KAPUSTA BIELA

Starí Rimania na ňu nedali dopustiť. Pestovali ju aj Kelti a od nich sa to naučili Slovania, ktorí zistili, že kapusta sa dá nakladať a tým jej dali nový rozmer. Pre jednoduchú úpravu a dlhú skladovateľnosť sa veľmi rýchlo stala jednou z hlavných zložiek potravy.

Kapusta patrí medzi domáce druhy hlúbovej zeleniny. Môžete ju konzumovať čerstvú i kvasenú, surovú alebo tepelne upravenú. Čerstvá kapustová šťava má mimoriadne hojivé účinky na žalúdočné vredy, zápaly a choroby hrubého čreva. Šťava z kvasenej kapusty zas pomáha pri pálení záhy, pozor však na vysoký obsah soli.

Bežná porcia kapusty vám dodá len okolo 80 kJ, no úžitok z nej je obrovský. Predstavuje vynikajúci zdroj vitamínu C a K, karoténov, vlákniny, draslíka a antioxidantov. Je významnou súčasťou diét pri cukrovke, obezite aj pri hemoroidoch. Vďaka jedinečnej kombinácii živín pomáha predchádzať rakovinovým ochoreniam.

Kvasená kapusta získa charakteristickú chuť počas mliečneho bakteriálneho kvasenia. Užitočné mikroorganizmy, ktoré pri ňom pôsobia, podporujú zdraviu prospešné baktérie v črevách. Tie zas uľahčujú trávenie a vstrebávanie živín, ako aj využitie vitamínov skupiny B. Podľa niektorých štúdií obsahuje oveľa viac protirakovinových látok ako čerstvá kapusta.

KAPUSTNÍKY

Cesto: 500 g hladkej múky, 1 lyžica kryštálového cukru, štipka soli, 1 dl oleja, kvások zo štvrt litra mlieka a pol kocky droždia

Dusená kapusta: biela kapusta čerstvá cca 1 kg, kryštálový cukor 2-3 lyžice, škorica mletá - podľa chuti, soľ, mleté čierne korenie, masť na potretie kapustníkov, mlieko a vajce na potretie

Múku zmiešame s cukrom, soľou, olejom a kváskom. Miešame, kým sa cesto spojí, potom ho necháme prikryté vykysnúť. Z cesta vytvarujeme rukami menšie krúžky, ktoré plníme dusenou kapustou.

Do oleja v kastróle nasypeme cukor, necháme trochu skaramelizovať. Pridáme nasekanú kapustu, osolíme, okoreníme, ochutíme troškou škorice

a pod pokrievkou dusíme do mäkka. Necháme vychladnúť. Každý krúžok cesta naplníme dusenou kapustou. Okraje cesta spojíme a kapustníky položíme na vymastený, pomúčený plech. Potrieme ich roztopenou masťou, necháme ešte trošku vykysnúť a ešte pred pečením potrieme aj vajcom rozhabarkovaným s trochou mlieka.

Pečieme v peci alebo v predhriatej rúre do zlatista na 180°C približne 15-20 minút. Horúci upečený kapustník potrieme ešte mliekom. Podľa chuti posypeme práškovým cukrom alebo konzumujeme slané.

FUTBALOVÉ OKIENKO

Jakub – Podkonice 0:0

V. LIGA SK. C

Jakub na domácej pôde privítal lídra súťaže z Podkoníc, proti ktorým v drese nastúpil aj ich bývalý kanonier Tomáš Klinec. Ten však na túto konfrontáciu nebude spomínať v dobrom, pretože už v 12. minúte musel pre zranenie vynútené strieďať. A aj to nalomilo ofenzívne sily domácich. Hostom taktiež chýbal najlepší strelec mužstva ako aj celej súťaže Ján Kostúrik, a tak aj napriek pár príležitostiam sa zápas vzhľadom na absencie oboch kanonierov skončil akoby symbolickou bezgólovou remízou.

Tabuľka po 8. kole:

1. Podkonice, 2. B. Štiavnica, 3. Sásová, 4. Bacúch, 5. Krupina, 6. Jakub, 7. Lad. Vieska, 8. Lieskovec, 9. Hrochoť, 10. Selce, 11. Lovča, 12. Bzovík, 13. Dobrá Niva, 14. Prenčov

Zdroj: <https://mybystrica.sme.sk/>

(NE)PODPÍSANÉ UZNESENIA

Milí spoluobčania, práce na rekonštrukcii chodníka pokračujú v plnom prúde a len čas zhodnotí, či bolo dobré púšťať sa do tohto projektu bez kompletnej projektovej dokumentácie a pripomienok poslancov aj občanov obce. Zostáva nám veriť, že starý vodovod vydrží, chodník nesadne a že v prípade týchto porúch to má obec dobre zmluvne ošetrené.

Ďakujeme redakčnej rade Spravodaja, že uverejnila Uznesenia z posledných dvoch rokovaní obecného zastupiteľstva (4.7. a 17.8.). V termíne vydania však ešte nebolo jasné, ktoré uznesenia starosta podpísal, preto vám možno pripadalo zvláštne, že veci, za ktoré boli všetci prítomní poslanci sa neuskutočnili. Je to žiaľ už smutná prax posledného obdobia, že starosta našej obce nepodpíše riadne schválené uznesenia. Za predchádzajúcich starostov sme nenašli jeden príklad, kedy by k takému niečomu vôbec došlo. Za pôsobenia súčasného starostu došlo k **nepodpísaniu uznesení viac ako 30-krát.**

Ak sa pozrieme do zákona o obecnom zriadení č. 369/1990 Zb., tak § 13 v bode 6 jasne hovorí: „Starosta môže pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva, ak sa domnieva, že odporuje zákonu alebo je pre obec zjavne nevýhodné tak, že ho nepodpíše v lehote do 10 dní od schválenia“. Následne bod 8 hovorí, že nepodpísané uznesenie môže obecné zastupiteľstvo trojpätinovou väčšinou hlasov všetkých poslancov potvrdiť, čo je u nás aspoň 5 poslancov. Musí sa tak stať do 3 mesiacov od jeho prvého schválenia. Výkon potvrdeného uznesenia starosta nemôže pozastaviť. U nás je však bežná prax, že ani potvrdené uznesenia, kde poslanci prelomia veto starostu sa nedodržiavajú.

Za všetky nepodpísané uznesenia pár príkladov. Skúste sami porozmýšľať, **čo je na týchto uznesenia zjavne nevýhodné pre obec alebo odporuje zákonu:**

- OZ požaduje jasné stanovisko vodárov, kedy plánujú zrealizovať druhú časť pokládky vodovodu - v akom rozsahu a kedy to bude ukončené (uznesenie 55/2018 zo 4.7.2018). Ak by mala obec písomné stanovisko vodárov, že vodu v telese chodníka nevymenia, nemusel sa v tomto čase rozbíjať funkčný chodník a dokonca sme na ňom mohli ešte stále v odôvodnených prípadoch aj parkovať a radšej počkať pokiaľ vodári svoj sľub (ak bol nimi daný) nesplnia, starosta predsa informoval občanov o výmene vodovodu po obidvoch stranách cesty.
- OZ schvaľuje aby kontrolórka obce ozrejmila účely cesty na obecnom aute cez svaťky, aby ekonómka vyčíslila prípadné straty pre obec a právny zástupca obce

vypracoval analýzu pre vymáhanie škody (uznesenia 57/2018 zo 4.7.2018). Zdá sa vám takýto postup nevýhodný pre obec alebo pre starostu?

- OZ schvaľuje, aby sa popred kultúrny dom v Podkoniciach až ku hornej zastávke nevybudoval chodník, ale rozšíril sa asfaltový koberec na parkovanie vozidiel (uznesenie 81/2018 zo 17.8.2018). Uznesenie schválilo 6 poslancov v čase, keď ešte neprebíjali práce na danom úseku.

Poslanci sú tí, ktorí rozhodujú o predložených problémoch a zákonoch. To, čo zastupiteľstvo schváli, má potom starosta obce vykonávať. Nie je to však v poslednej dobe bežnou praxou v našich Podkoniciach. Akoby sa zabudlo na počúvanie hlasu ľudu cez poslancov, ktorí nemajú záujem obci škodiť, ale chcú ju chrániť od rozmarného konania starostu. Starosta predsa nenakladá so svojim majetkom, neriadi vlastnú sro-čku, o majetku ktorej môže rozhodovať len on sám. Spravuje veci verejné, majetok obce, čiže prostriedky všetkých občanov, ktorí musia platiť dane a všetko to má svoje pravidlá.

V poslednej dobe počúvame o projektoch na hasičňu v školskom dvore a ihrisku za bytovkou. Chceme jednoznačne hovoriť o tom, že nie sme proti týmto projektom, ale sme proti lokalitám v ktorých by sa mali nachádzať. Preto tieto veci neustále pripomienkujeme a snažíme sa hľadať riešenia na ich realizáciu. Bolo by správne nájsť pre hasičňu vhodnejšiu lokalitu mimo školy a ihriská robiť práve na školskom dvore. Týmto riešením by došlo k doplneniu a rozšíreniu funkčnosti celého tohto areálu – deti zo školy a škôlky by mali blízko preliezky a cvičiaci zasprchy, WC a podobne.

Neskáčme v Podkoniciach, ako nám určujú výzvy, ale podľa toho, čo je naozaj potrebné pre túto obec a hlavne v lokalite, ktorá je na to vhodná resp. predurčená. A hlavne dodržiavajme zákony, platnú legislatívu a rovnosť dostupnosti služieb pre všetkých.

*Ivan Barla, Jaroslav Kostúr, Oliver Očenáš
poslanci OZ*

VOĽAKEDY TO BOLO TAKTO...

Určite má každý z vás doma staré fotografie, ktoré sa týkajú života v našej obci. Zalovte vo svojich škatuliach, ofúknite prach a podeľte sa s nami s týmito spomienkami. Vyberte jednu naj, naskenujte ju, pridajte popis kto alebo čo je na fotografii. Fotky posielajte na mail **jankasipka@pobox.sk** alebo **spravodaj@podkonice.sk** alebo tí z vás, ktorí nemajú možnosť skenovať, zastavte sa u mňa doma a rada vám s tým pomôžem.

Kostol pred rekonštrukciou

Z histórie výstavby vodojemu nad dedinou r. 1978

DIVADELNÉ PREDSTAVENIE 29. IX. 1949

Dňa 29. septembra 1949 z príležitosti birmovky zahral MOMS – DOK veselohru od Palárika „Dobrodružstvo pri obžinkách“ za réžie Jána Šípku. Účinkovali: Božena Šípková, Mária Očenášová, Anna Ivaničová, Emilia Barlová, Mária Slobodníková, František Bobák, Vlado Šípka, Vincent Flaška, Jozef Gregorčok, Ján Slobodník, Ivan Ivanič, J. Patráš, Stanislav Bobák, Peter Flaška. Obecenstvo sa na predstavení schuti zasmialo.

SLÁVNOSŤ OTVORENIA NOVÉHO JAVISKA

Divadelný ochotnícky krúžok Miestneho odboru Matice Slovenskej v Podkoniciach, chcel už od svojho založenia zriadiť nové javisko v družstevnom kultúrnom dome. No, ťažkosť bola vo vysokom finančnom náklade, ktorý nebolo odkiaľ uhradiť.

Ale vytrvalí ochotníci na čele s predsedom krúžku A. Mojžišom, dali sa do práce. Požiadali MS v Turčianskom Svätom Martine o vypracovanie nákladov na zhotovenie nového javiska. Tak sa i stalo a bolo sa treba poobzerať po úhrade tak veľkej sumy. Podľa pôvodného rozpočtu, javisko totiž malo stáť Kčs 130 000. Krúžok hneď podal žiadosti na kompetentné miesta o podpory a behom roku 1949 prisľúbili a i uhradili podpory mnohé inštitúcie.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

JUBILANTI

50 rokov

Zuzana Jančiarová (č. d. 319)

70 rokov

Milan Kretík (č. d. 222)

55 rokov

Jozef Michálek (č. d. 287)

75 rokov

Kamil Očenáš (č. d. 247)

NARODILI SA

Tomáš Bornay (č. d. 116)

